

Поддршка за имплементацијата на Стратегијата за Ромите

Бр.5

Билтен на проектот „Поддршка за имплементацијата на Стратегијата за Ромите“ финансиран од Европската Унија, спроведуван од Конзорциумот ББИ

Вистинската поддршка во вистинско време

Да се помогне и поддржи спроведувањето на Стратегијата за Ромите во време на светска криза, во време кога секое општество страда од последиците на глобалните проблеми - не беше лесна задача. Но, предизвикот да се направи нешто за ромската популација беше искрена желба и мисијата на проектниот тим во текот на минатата година и половина. Општата цел на проектот е да се зајакне институционалниот капацитет на координативните структури за спроведување на Националната стратегија за Роми и Декадата за вклучување на Ромите 2005-2015, во насока на подобрување на ситуацијата на Ромите во земјава. Иако во изминатите изданија секој проектен чекор одделно беше опишан, во овој последен број на билтенот еве куса ретроспектива на она што го сработивме:

- креираме *Стратегија за комуникација* и *Оперативен план* за нејзино спроведување со конкретни чекори;
  - формиран е *Координативниот тим за комуникација* (КТК) од 4 членови (2 од МТСП и 2 од Кабинетот на МБР)
  - *Студиска посета на Брисел* за 8 учесници (вработени во клучните институции инволвирани во спроведувањето на Стратегијата и Декадата)
  - Спроведени се 12 обуки во следниве области:
    - комуникација и јакнење на капацитетите
    - управување со проектен циклус
    - Стратегијата и Декадата за Ромите
    - мониторинг и евалуација на Националните акциони планови за Ромите
    - институциите на ЕУ и нивното функционирање, политиката за проширување на ЕУ
    - мониторинг и евалуација на Локални акциони планови за Ромите
    - Web Комуникации
    - правна анализа и правно пишување
    - правна анализа и правно пишување за вработените во РИЦ
    - Социјалната политика на ЕУ
    - Надградба на документи; пишување на проектни задачи и проектно фише. Изработка на официјална кореспонденција;
  - Во согласност со Стратегијата за комуникација беа спроведени бројни активности. Следниве материјали се издадени со цел ширење и размена на информации за и околу ромското прашање:
    - Дизајнирана е веб страна на проектот во рамките на порталите на МТСП и на Кабинетот на МБР
    - Проектен билтен – објавени се 5 изданија
    - Изработени се две инфо брошури – една за проектот и една за РИЦ-овите
    - Изработени се и два прирачника: за заштита на правото на еднаков третман на жените и мажите и недискриминација и прирачник за процедури за работа наместо за РИЦ-овите
    - Издаден е водич за подобрување на пристапот до услугите во државните институции
  - Ревизија на постоечките и развој на нови локални акциони планови (ЛАП) - во рамките на овој ангажман се одеше по овој редослед:
    - Оценка на состојбата на постоечките ЛАП-ови
    - Процесот на ревизија/развој на ЛАП-ови е направен во 10 општини. За оваа цел во секоја од општините се организираа работилници
    - Спроведувањето на идентификуваните приоритетни мерки од ЛАП-овитр е завршено во 12 општини
- Изработен е *Каталог на добри практики*

ПРОЕКТНИ АКТИВНОСТИ ВО ПЕРИОДОТ МАЈ / ЈУНИ 2012:

Заврши процесот на ревизија на постоечките и развој на нови ЛАП-ови

Ревизијата на постојните ЛАП-ови и развојот на нови, што започна во декември 2011 година, финализираше во јуни. Во рамките на овие комплексни активности во секоја од општините беа организирани работилници во кои беа вклучени релевантни претставници од локалните власти и други организации.

Берово	Нови ЛАП-ови за образование, вработување, здравство и домување финализирани и испорачани
Битола	Ревидирани ЛАП-ови за образование, вработување и домување, финализирани и испорачани
Делчево	Нови ЛАП-ови финализирани и испорачани за образование, вработување, домување и здравство
Кочани	Ревидирани ЛАП-ови, финализирани и испорачани за образование, вработување, домување и нов ЛАП за здравство
Куманово	Финализирани и испорачани ревидирани ЛАП-ови за образование, вработување и здравство
Пехчево	Финализирани и испорачани нови ЛАП-ови за образование, вработување, здравство, домување
Прилеп	Финализиран и испорачан ревидиран ЛАП за вработување
Штип	Финализирани и испорачани ревидирани ЛАП за образование и домување
Шуто Оризари	Финализиран и испорачан ревидиран ЛАП за вработување, како и нови ЛАП-ови за образование и здравство
Свети Николе	Финализирани и испорачани нови ЛАП-ови за образование, вработување, здравство, домување

Последните два месеца дополнителни работилници беа спроведени во Шуто Оризари и Штип. Во оваа табела е статусот на ревидирањето на постоечките и развој на нови ЛАП-ови во секоја општина.

Успешно заврши заедничкото спроведување на приоритетни мерки од ЛАП-овите

Последните 4 месеци, проектот во партнерство со општините и локалните невладини организации активно ги спроведуваа во пракса утврдените локални приоритетни мерки што се однесуваа на четирите области за вклучување на Ромите (вработување, образование, домување и здравство). Вкупно 12 општини беа вклучени. Селектираните активности во рамки на веќе усвоените ЛАП-ови беа успешно реализирани во следните:

Општина	Локални мерки во областа на :				
	Образование	Вработување	Домување	Здравство	Други
Битола				X	права на децата
Делчево		X			
Гостивар			X		
Кочани	X				
Кр. Паланка				X	права на жените
Куманово	X	X			
Пехчево		X			права на жените
Прилеп		X			
Пробиштип	X		X	X	права на жените
Ранковце		X			
Штип	X				права на децата
Виница	X				култура

Може да се забележи дека некои мерки опфаќаат повеќе од една област.

Работилница за ревизија на НАП-ови, 14-15 мај 2012

Работилници за ревизија на нивото на спроведување на Националните акциони планови (НАП)

Освен активностите / мерките што се однесуваат на ЛАП-ови, проектот исто така, направи ревизија на нивото на реализација на НАП-овите во сите четири приоритетни области: домување, образование, вработување, и здравје. Главната цел беше да се соберат претставниците на министерствата одговорни за НАП-ови, како и релевантните од Кабинетот на МБР (како Национален координатор за Стратегијата и Декадата) и да се направи проценка на досега сработеното според НАП-овите во сите четири сфери.

Се очекува дека ваквите работилници ќе овозможат унапредување на процесите на анализи на имплементацијата на НАП-овите, исто како што се очекува дека релевантните институции ќе обрнат повеќе внимание на постигнување поквалитетна меѓусебната размена на информации и луѓе – таа е само алка во синџирот, но без нема нема квалитетен

Останати работилници / обуки

Значителен број на обуки и работилници беа организирани во рамките на локалните мерки поврзани со приоритетите на ЛАП-овите-за што зборувавме и погоре. Ваквите настани им помогнаа на корисниците на локално ниво да се зголеми нивната свест и вештини во врска со прашања за здравјето (превенција, промоција на здрав начин на живот; здравствено образование за девојчињата), образованието (училиште, право на пристап до образовните институции), домувањето (право на пристојно домување) и вработувањето (стручни вештини, подигање на свеста кај државните програми за вработување). Прашањата врзани за полот, правата на децата, анти-дискриминација беа истакната од страна на нашите колеги од општините, невладините организации, ромските информативни центри и локалните заедници кои учествува во овие активности.

Тимот започна спроведување на програма за унапредување на капацитетите на корисниците по пат на програмата за надградба на документи – пишување на работни задачи и проектно фише.

Процесот се организираше преку 7 практични модули кои го покрија целиот циклус за реализација на оваа задача.

Важно е да се истакне и дека проектниот тим изработи стратегија за Кабинетот на министерот без ресор што треба да функционира како водич за екипата во текот на наредните 3 години. Стратегија се однесува на прашањата како што се институционалната соработка и координација со ресорните министерства, лобирање и помош за реализација на државната политика во областа на вклучување на Ромите и - последно, но не и најмалку важно - организациски развој на Кабинетот, вклучувајќи комуникација и прегледност на сработеното.

Работилница за планирање на Стратегија

Целта на работилницата е да се обезбеди соодветна и успешна стратегија планирање неопходна за Кабинетот на МБР, врз основа на човечки ресурси, документи и процедури, што неодамна беа надградени во рамките на проектот. Инаку, надградбата на документи и процедури за ОИСДР и Кабинетот на МБР беше направена во периодот јануари-јуни 2012 година. Врз основа на претходна проценка, институциите кориснички селектираа кои документи и процедури треба да се преработат. Еве што влезе во селекцијата:

- o Упатство за подготовка на состаноци и оперативни планови;
- o Упатство за воведна обука (ориентација) и менторство;
- o Упатство за личен професионален развој;
- o Упатство за комуникација;
- o Упатство за развој на капацитетите;
- o Упатство за индивидуални проценки и мерење на ефикасноста;

Пишување на работни задачи и проектно фише

Целта на оваа обука е да се подобрат вештините на вработените во пишувањето на работни задачи и проектно фише во контекст на спроведувањето на Стратегијата и Декадата за вклучување на Ромите, а особено на националните акциони планови во приоритетните области. Обуката ќе овозможи да се унапреди праксата при содржинско и структурално поставување на ваквите документи, но и ќе ги зголеми капацитетите на на учесниците во иднина за обезбедување на дополнителни финансиски средства за други активности врзани за Ромите. Од особено значење се придобивките од оваа обука за вработените во Кабинетот на МБР и ОИСДР.

Активности врзани за претседателството со Декадата

Меѓународна конференција: Ран детски развој и квалитетно образование за Ромите
14 - 15 мај 2012, Скопје

Главните цели на оваа конференција беа интензивирање на напорите, обезбедување на соработка и размена на добри практики и мерки преку кои тековни проекти и активности во областа на образованието може да придонесат за развој на систематски пристап кон раниот детски развој и квалитетно образование за Ромите.

Во фокусот на дискусијата на учесниците (етаблирани имиња од областа на заштитата на човековите права, невладини организации, релевантните министерства и институции) беше суштинскиот пристап кон раниот детски развој. Учесниците разменија искуства, релевантни иницијативи и истражувања и на крајот беа разгледани постигнатите резултати и напредок во областа на образованието во регионот. Меѓу останатите важни прашања што ги засегаат Ромите беше проекцијата на одржливи програми за квалитетно образование за Ромите. Проектирање на програми почнувајќи од развој на капацитетот на институционалните механизми за вклучување на децата, потоа соработката меѓу институциите и граѓанскиот сектор со единствена цел - да се премости образовниот јазот меѓу Ромите и не - Ромите.

Меѓународна конференција: Подобрување на условите за домување кај Ромите
21-22 мај, Скопје 2012

Оваа конференција имаше за цел да овозможи размена на искуствата и политиките со другите земји во сферата на домувањето, законските рамки, моделите и практиките во спроведувањето на правата за домување. Понатаму, размена на позитивни мерки за олеснување на процесот на легализација и регистрација на имотите како и размена на искуства во однос на активностите за подобрување на условите во ромските населби. Учесниците од земјава и регионот се договориле да се поттикне и изгради партнерство во иницирањето и финансирањето на меѓународниот проект за прекугранична и транснационална соработка меѓу државите членки на Декадата како и да се идентификуваат политики за социјални станови.

22 меѓународен управен комитет на Декадата за вклучување на Ромите: Хрватска го презема претседателството со Декадата (25-26 јуни 2012)

Протоколот за предавање на претседавањето на Декадата беше потпишан од страна на вице-премиерот за европски прашања, Теута Арифи и хрватскиот вице-премиер, Невем Мимица. Мимица истакна дека Хрватска ќе има тешка задача да ги постигне и достигне стандардите во спроведувањето на Декадата што ги постави земјава.

На 22 Меѓународниот управен комитет официјално и беше предадено претседателствувањето со Декада на Хрватска. Изминативе години земјава постигна значајни резултати во сите четири клучни области - образование, домување, здравство и вработување. Досегашното претседавање ќе остане запаметено поради фактот што за прв пат во регионот една земја финансира средно образование за Ромите. Министерот Неждет Мустафа истакна земјава интензивно го решава проблемот со децата Роми на улиците. Отворени се 18 детски градинки за вдомување на овие дечиња. Понатаму, се отворија 10 РИЦ-ови со помош на кои надлежните институции се поблиску до проблемите на Ромската популација во општините.

Завршна конференција на проектот

Проектот организираше завршна конференција со цел презентација на постигнатите резултати пред институциите корисници и другите релевантни фактори, како амбасадорите, донаторите и се разбира медиумите.

Настанот беше организиран на 2-ри јули во просториите на ЕУ Инфоцентарот во Скопје. Со свои говори конференцијата ја отворија Авио Орав, шефот на европската делегација, заменик министерот за труд и социјална политика, Ибрахим Ибрахими, министерот без ресор и национален координатор за Ромската Декада и Стратегија, Неждет. Проектните резултати ги презентираше лидерот на проектниот тим, Огъан Друмев. Со свои впечатоци за тоа како течеше целиот проект излезе Раководителот на секторот за координација и техничка поддршка при МТСП и шефот на Кабинетот на МБР, Јаше Шефер

За потребите на медиумите беа изготвени и поделени соопштенија и информации за проектот. Настанот го посетија 43 претставници од институциите и организациите кои директно беа вклучени во проектните активности.

Контакт за информации:

Министерство за труд и социјална политика

Даме Груев бр. 14

1000 Скопје

Тел.: 02/32 32 361

E- mail: ODrumev@mtsp.gov.mk

Веб страна : www.mtsp.gov.mk

Останати линкови за проектот:

<http://www.mbr-ds.gov.mk/?q=node/7>

https://www.facebook.com/pages/Support-of-Roma-Strategy/186121741496799?sk=app_117776251680729

<https://twitter.com/#!/RomaStrategy>

Повеќе информации за Европската Унија на:

www.europa.eu

Тимот на проектот го сочинуваат:

Директор на проектот -

Најџел Шекспир

Тим лидер -

Огниан Друмев

Клучен експерт,

Фернандо Вилјареал

Пом. тим лидер -

Валери Панџаров

Персонал за поддршка на проектот -

Татјана Мијовска,

Срѓан Рашити,

Марија Илиевска,

Енида Садулова

European Year for **Active Ageing**
and **Solidarity between Generations 2012**

Оваа публикација е изготвена со помош на Европската Унија. Содржината на оваа публикација е единствена одговорност на Конзорциумот ББИ и на никаков начин не ги рефлектира гледиштата на Европската Унија.